

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prajeman za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 8 K 50 h, za jeden mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Loubet na Ruskem.

Prezident Francoske republike, Loubet, se mudi na Ruskem. Sprejet je bil z velikim sijajem in z velikimi častmi, tako, kakor še ni bil sprejet noben kralj ali cesar na ruskem dvoru. Iz oficialnega sprejema in iz oficialnih napitnic, ki so bile izrečene pri slavnostnem dinéju, je jasno spoznati, da je rusko-francoska alijanca trdna in zanesljiva, kakor kdaj poprej. Da, lahko se reče, da se je še utrdila in poglobila, kajti od lanskega leta sem velja ta zveza ne več samo za Evropo, nego tudi za vsa vprašanja, ki zamorejo nastati na daljnem vzhodu.

Rusko-francoski zvezi se imajo evropski narodi zahvaliti za ohranitev miru. To je prav v letošnjem zasedanju delegacij, skoro bi rekli, da direktno priznal tudi naš minister zunanjih del, grof Goluchowski. Ustanovljena je bila rusko-francoska zveza kot protiteža proti trozvezi in le temu je pripisovati, da so ostali do danes neizvršeni tisti načrti, ki jih goji Nemčija.

Alijanca je koristila Rusiji, ker jej je pomagala do prve besede v vseh mejnarodnih vprašanjih, pomagala je Franciji, ker jo je rešila iz skoraj dvajset let trajajoče izoliranosti ter jej za vse slučaje zagotovila znamenit vpliv na razvoj mejnarodnih zadev, in koristila je vsem narodom, ker jih je obvarovala velikih prevratov. Trozveza je imela izprva odločno agresivne tendence, ki so bile naperjene tako proti Rusiji, kakor tudi proti Franciji in Nemčiji je le čakala prilike, da jih uresniči. Z ustanovitvijo rusko-francoske zveze se je ves položaj spremenil tako, da so rečene aspiracije morale stopiti v ozadje.

Rusko-francoska zveza se je izkazala kot jamstvo evropskega miru in kot najmočnejši jez proti aspiracijam Nemčije in v tem tiči njena važnost tudi za nas Slovence, ki smo

sicer v mejnarodni politiki popolnoma brez pomena, četudi smo pri njej zainteresirani, kajti ta mejnarodna politika je odločilna za naš obstanek in za našo bodočnost.

Kdor pozna politični testament cesarja Friderika, kdor pozna, kake naloge pripisujejo Nemčiji učitelji sedanjega cesarja Viljema, Bismarck, Sybel, Treitschke in drugi, tisti tudi vé, da je avstrijsko-nemška zveza v bistvu samo epizoda, da pa še ni narejen končni obracun med Avstrijo in Prusijo.

Rusija in Francija sta jamstvo, da Nemčija ne provzroči tistih prememb v Evropi, na katere deluje. Dokler bodeta Rusija in Francija močni in jedini, se Nemčija ne bo mogla lotiti izvršitve svojih načrtov, ki merijo na to, prodreti do Trsta, do Carigrada in Bagdada, kar bi za nas Slovence pomenilo narodno smrt, in zato imamo tudi mi vzrokov se veseliti, da je rusko-francoska alijanca trdna in krepka, kakor to izpričuje Loubetov obisk na Ruskem.

Dvojno naziranje.

Fistula dulce canit
volucrum dum decipit anceps —

Naši bralci se še spominjajo pretrajajočeganglečnega članka, ki je bil obelodanjen tik pred mestnimi državnoborskimi volitvami in pod katerim je bil podpisan sam dr. Šusteršič, »državni poslanec«. — Pisec si je takrat izbral snažne prostore »Slovenskega Lista« za izliv svojih čutov. V najmilejši podobi in z najslajšim glasom, katerega je zmožna ta sicer nekam okorna in odurna prikazen, skoro tako, kakor kak petošolec, ki prvič piše prvi svoji ljubici, razlagal je slovenski inteligenci, da je to, kar jo loči od njegove politike, zelo malenkostna stvar, pravzaprav nič, da je le treba še voliti njegovega tasta v državni zbor, in med Slovenci bo napočila zlata doba. —

Slovenska inteligenca pa ni dosti

uvaževala tega vabila in volila je liberalca.

In sedaj, ko je vsled celjskega prepira pretela nevarnost, da nastane razpor v narodno-napredni stranki, odložil je dr. Šusteršič zopet bojno kopje, zopet je vzel v roke oljkinovo vejico in šel na — ptičji lov. Sedaj pa je segel mnogo dalje, sedaj je zavrgel temeljno načelo vse klerikalne politike ter vabil liberalce v svoj tabor z važno koncesijo, da naj le pridejo, da smejo obdržati lastno svetovno naziranje.

Počasi, gospóda! Če so te besede okritosrčne, potem bo na Kranjskem ob sebi ponehal politični boj med slovenskimi strankami; če so te besede resne, potem je uničena tista moč, ki je provzročila slovensko liberalno stranko. Pri vseh dosedanjih poskusih, napraviti med strankami nekaj modus vivendi, čulo se je ravno iz predalov »Slovenčevih«, da se mora vršiti do skrajnosti boj, ki ne bo prej končan, dokler niso liberalci uničeni, ker je nasprotstvo načelno. In sedaj hočete koncedirati dvojno svetovno naziranje? S tem uničite temelj, na katerem sloni vsa klerikalna politika, ne le na Kranjskem, temveč po celem svetu. Saj je vendar še v veljavi stari nauk: resnica je le ena, in mi smo nositelji te resnice. Kdor se nam postavi v bran, greši proti edini in večni resnici: proti božjim zakonom. Kje je torej tu prostora za kako drugo svetovno naziranje? Sint ut sunt, aut non sint!

Da imajo v politiki posamezne osebe veliko vpliva, da posebno podvzetne in energične osebe odločujejo večkrat tok javnega mišljenja, je nedvojbeno; politična stranka kot taka pa se nikdar ne more dlje časa vzdržati brez načelne podlage. Čemu torej ta napor, čemu katoliški shodi, čemu celi kupi resolucij, čemu gospodarsko deranžiranje cele dežele, čemu revoltiranje dosedaj mirnih in srečnih selov, če stoji »Slovenec« na stališču, da je dopustno tudi drugo svetovno naziranje nego njegovo? Več — vsaj kolikor je nam

znano — tudi najhujši liberalci na Kranjskem niso nikdar zahtevali.

Pri teh vabilih spominja nas dr. Šusteršič živo človeka, ki stoji pred polomom, ki pa, da se reši, vendar še stavi v loterijo.

Ko je prvokrat vrgel svojo mrežo v vodo, imel je še pred sabo deželnozbornske volitve. Pri teh je pričakoval z vso sigurnostjo doseči večino. Pričakoval jo je s tistim čutom, s katerim igra hazardist, ki ne sme izgubiti igre, če ne je sam izgubljen. Te deželnozbornske volitve so bile zanj veliko večje važnosti, nego državnoborske, ker v državnem zboru se dá za bolno, zelo bolno gospodarsko organizacijo doseči le kako palijativno sredstvo, kaka majhna denarna podpora v denarju, tečne hrane pa bi mogla dobiti ta izstradana stvarica le od dežele. Zato je takrat še vzdrževal načelo klerikalne politike. Danes pa stoje razmere mnogo na slabšem.

Žlindra v državnem zboru je vzela tudi najbolj klerikalnemu poljedelskemu ministru pogum, podpirati čez glavo deželnega predsednika za kranjsko gospodarsko zvezo; tako zaželene večine v deželnem zboru ni; nikod izhoda, nikjer upanja, kakor če mu gredo liberalci sami na — lim. Odtod ta pohlevnost.

Koliko časa pa je še od tega, ko je oblastno izrekel, da ne sede za liberalcem k eni mizi, in razbil enotni jugoslovanski klub? Kako drastično nam je takrat, posebno z ozirom na obmejne Slovence, razlagal, da to ne gre že iz načelnih vzrokov in — principiis obsta!

Vsa ta vabila pa so nam le dokaz, kako velik vpliv ima družčina, v kateri se kdo giblje, tudi na izobraženega človeka. Odkar je Šusteršič poslanec pete kurije, odkar se je prepričal, da njegovi volilci volijo njega, kadar in kolikorkrat hoče, pa ne samo njega, ampak tudi Gostinčarja, Štefeta in celo Koblarja, če ga postavi »Slovenec« za kandidata, meni, da sme meriti vse volilce po enem kopitu, meni, da se z vabo, ki je nepremagljiva

LISTEK

Gregorij Iv. Kupčanko.

Dne 10. majnika t. l. je umrl na Dunaju po dolgi in hudi bolezni Gregor Ivanovič Kupčanko, urednik »Prosvěščenja«, časopisa za ruski narod, v 53. letu svojega življenja.

Pokojnik se je bil rodil v vasi Beromet v Bukovini, kjer je dovršil gimnazijo v Černovicah in se v 1878. l. dal vpisati na dunajsko vseučilišče, ker takrat v Černovicah še ni bilo vseučilišča. Se kot gimnazijalec je Gregorij Ivanovič poskušal svoje moči na literarnem področju, tiskajoč svoje proizvode v »Bukovinski Zarji«, ki je izhajala nekaj časa v Černovicah pod uredništvom Ivana Hlebovkega, učitelja na gimnaziji. Dospelši na dunajsko vseučilišče, je zbral Iv. Kupčanko na Dunaju okrog sebe ruske dijake iz Bukovine ter osnoval posebno bukovinsko-rusko dijaško društvo »Bukovina«, katero je po razpuščenju gališke »Osnove« postalo središče vse ruske učeče se mladine na Dunaju. Prevzet od naučnih del Ivana Naumoviča, je pokojni Kupčanko koprnel po tem, naj bi se časopisa »Russkaja Rada« in »Nauka« razširila tudi po njegovi rojstni deželi Bukovini.

Ko se je 1874. l. osnovalo občestvo imena Kačkovskega, je bil Kupčanko jeden izmed najvnetejših njegovih udov. Kot dijak dunajskega vseučilišča je pridobil svoje tovariše iz Bukovine, da so izdajali prekrasne popularne brošure, katerih cilj je bil: dvigniti oliko in narodno zavest bukovinsko-ruskega národa, kjer so bili natisnjeni slovstveni proizvodi skoro vseh ruskih dijakov iz Bukovine, obiskujočih v 1874. l. dunajsko vseučilišče. L. 1875. je kijevski oddelk Imperatorskega ruskega geografičeskago občestva natisnil debelo knjigo, ki jo je napisal Gregorij Iv. Kupčanko. Ta knjiga nosi naslov: »Někotoryja istoriko-geografičeskija svěděníja o Bukovině, s priloženijem sbornika pisen russkago bukovinskago naroda«. Ona je proslavila pisatelja v Avstriji in Rusiji, bila poklonjena različnim dostojanstvenikom in vladarjem; pisatelj je prejel za njo zlato kolajno ter dokaj priznanih in zahvalnih pisem.

L. 1888. je Kupčanko jel izdajati na Dunaju ilustriran časopis za ruski narod, z naslovom »Russkaja Pravda«. To izdanje se je razširilo ne samo po Bukovini, marveč tudi po Galiciji, po Ogrskem, v Ameriki in v Rusiji. Bil pa je tudi pisan tako popularno in kmetom pristojno ter govoril kmetu tako na dušo, da nikakoršne svaritve, prepovedi in agitacije niso

bile zmožne odvrniti ruskega národa od čitanja tega časopisa. Hoteči podkopati izdanje ter osramotiti urednika v očeh avstrijske vlade, so se bukovinski ukrajino-fili potrudili za to, da je bil Kupčanko obdolžen nekake nevarne propagande. Toda Kupčanko je še pravočasno izvedel za grožeco mu nevarnost ter zbežal čez mejo. Radi tega je bil na podlagi teh ukrajino-filskih denuncijacij zaprt zgolj pokojni Dan. Kozariščuk, ki je bil v tem času urednik »Nauke« Naumoviča ter je kot Bukovinec tudi v marsičem oviral sedanje socialne demokrate in takratne ukrajino-filce. Po izvršitvi sodnijske preiskave se je pokazalo, da ni Kozariščuk, niti Kupčanko nista kriva nikakega prestopka ter se nista ukvarjala z ničimer takšnim, kar bi bilo za Avstrijo nevarno. Nasprotno, iz pisem in dopisov, katere je konfisciralo sodišče v stanovanju Kupčanka, se je pokazalo, da je bil državni koristen.

Po preteku jednega leta se je Kupčanko vrnil znova v Avstrijo ter nadaljeval svoje delovanje na poprejšnjem področju. Preiskava zoper njega in zoper Dan. Kozariščuka je bila ustanovljena. Bukovinski poljski šovinisti z ukrajino-fili vred so neprestano zahtevali, naj bi obdolženca prepeljali v Černovice in naj bi se ondi vršila zoper nju preiskava. Toda dunajsko sodišče se ni strinjalo s

tem, marveč izvršilo preiskavo na Dunaju ter jo ustavilo, ko se je prepričalo, da je vse obdolženje oprto zgolj na podle denuncijacije političnih nasprotnikov.

Vrnivši se na Dunaj, je jel Kupčanko izdajati svoj časopis pod novim naslovom: »Prosvěščenje«, ki je izhajal od 1894. l. do konca pokojnikovega življenja. Razun tega je Kupčanko izdal še jedno leto časopis za rusko dečo z naslovom »Věnoček«. To izdanje je uživalo veliko simpatije med ruskim mladim pokolenjem, in velika škoda, da je po preteku jednega leta prenehalo.

Gregorij Ivanovič Kupčanko je napisal in izdal tudi dokaj drugih popularnih knjižic za narod, namreč: 1. »Pamjatnaja knižka«, izdana ob 900letnici pokrščenja Rusije; 2. »Russkij narod«; 3. »Galičina i jeja žitelji«; 4. »Naša Rodina«; 5. »Rusj i Poljša«; 6. »Pisma o tverezosti«; 7. »Svjatij list sčastija« itd. Pisal je dokaj tudi v nemškem jeziku. Razun različnih člankov in opomb v raznih nemških časopisih je Gregorij Iv. Kupčanko izdal v Lipskem (1887. leta) knjigo z naslovom: »Schicksale der Ruthenen«, s katero je seznanil nemško občinstvo z zgodovino in sedanjimi odnošaji ruskega národa v Galiciji in na Bukovini. Takisto sta bili v tem mestu natisnjeni dve nemški knjigi Gregorija Ivanoviča o ruskem nihilizmu

za naše gorjanske kmete, lovi tudi kranjska inteligenca. Narodno-napredna stranka pa sme biti vesela, če ji ne prete hujše nevarnosti, kajti predobro pozna svoje ljudi in predobro ve, kako malo nevaren za njene pristaše je tak lov na — gimpeljne. „Gorenjec“.

V Ljubljani, 22. maja. Državni zbor.

Seja dne 21. maja. Na dnevnem redu je eta justičnega ministrstva. Predsednik naznani, da se je pravosodni minister podvrget precej hudi operaciji ter ne more priti k seji. Potem razpravljajo posamezni govorniki o nedostatkosti v pravosodstvu z ozirom na svoje volilno okrožje ozir. kronovine. Govorili so: Jablonski glede Gališke, Korol glede Malorusov, Pantůček glede Češke, Bohosiewicz glede Bukovine, Ploj glede Spodnje Štajerske, Ellenbogen v imenu socialnih demokratov, Wassilko v imenu Rumunov itd. Nadalje obravnava Bärnreither o vojaškem kazenskem redu, o oskrbi in vzgoji zanemarjene mladine in drugih socialnih vprašanjih. Posl. Ivčević poroča o jezikovnem vprašanju za Dalmacijo.

Dr. Schalk in Wolf.

Nemci so veseli, saj imajo sedaj tudi svoj »dossier«. Dr. Schalk je izpraznil svojo torbo, v katero je s pomočjo Schönererja nabral vse grehe, katere je storil nekdanji njegov prijatelj in politični soborilec Wolf. Brošura Schalkova ima naslov: »Zakaj sem proglasil g. Karla Hermana Wolfa brezčastnim?« ter našteva sledeča crimina: Wolf je Tschanovi hčeri obljubil, da se loči od svoje žene ter se potem z njo oženi. S tem je dekle zapeljal. Ko so se pokazale posledice, je dekletu svetoval, naj sad odpravi siloma. Dekle se je v svojem stanju zaročila s prof. dr. Seidlom, a razmerja z njo W. ni pretirjal. Sprejel je Seidlovo povabilo, da je bil poročna priča, se z dr. Seidlom na poroki pobratil ter se mu ponudil za botra prvemu otroku. Pri neki slavnosti na čast Bismarcka je Wolf posilil neko dekle. Prodal je tuje vrednostne papirje, a dolga ni plačal vzlic opominom. Denar »Ostd. Rundschau« zapravlja Wolf za svojo osebo, dasi so dali razni delničarji denar za list, ki umira vsak hip radi Wolfove nepoštenosti. Tudi pri češki Živnostenski banki in pri židih je Wolf zadolžen. Pri generalnem zastopniku sladkornega kartela si je izposodil denar ter mu svoj list nekako prodal. Zato je sladkorni kartel molče branil ter odklanjal vsak napad na kartel. Tudi z židovsko družbo drž. železnice je bil v denarni zvezi. Od južne železnice je prejemal denar, da je ni grajal. Končno je stavil svoj list ruski državi na razpolago. Razen tega se očita Wolfu še cela vrsta dejanj, ki naj dokažejo, da je Wolf političen harlekin in osebno nepošten človek. — Wolf je na ta »dossier« odgovoril, da so vsa očitanja

V 1882. l., ob času pomenljive pravde o veleizdajstvu, je Greg. Iv. Kupčanko prebival v Londonu ter izdal ondi nekoliko številčk rusko-narodnega časopisa z naslovom »Zvezda«.

Pokojnik je bil jako marljiv in sposoben naroden pisatelj in ako bi mu ne bilo treba na vsakem koraku boriti se z gmotnimi težavami; ako bi bil živel, tiskal in izdajal svoje časopise in knjige v svoji rojstni Bukovini; ako bi bil s svojim narodom v tesni zvezi — pa bi tudi njegova zasluga za ruske kmete bila velika. V Bukovini in deloma tudi v Galiciji bil bi mogel pokojnik postati — opora kmetijskega stanu, katerim je govoril ustmeno in pismeno s celim srcem in z vso svojo dušo. Toda živeč na Dunaju, je stal daleč proč od narodne zveze ter občeval z njo zgolj s posredovanjem pisane in tiskane besede. Gregorij Ivanović je izvajal svoje misli in ideje zgolj v teoriji, kajti v praksi jih ni mogel uporabiti, in radi tega sad njegove delavnosti ni bil tako obilen, kakor se je moglo pričakovati.

Pokojnika so pokopali na Dunaju. Zapustil je maloletnega sina-sirotko, kajti njegova žena je tudi že umrla pred nekoliko leti na Dunaju.

Vetna slava in blag mu bodi spomin pokojniku! Naj se mu kmalu najde na literarnem poprišču vreden naslednik! (—kl—)

nedokazana, nepodprta ter da je Schalka tožil. Lepa je ta heilovska družba vse-kakor! Bivši prijatelji in tovariši se blatijo med seboj v javnosti, da bi se uničili. Javnost razvidi iz tega boja le to, da je vsenemška stranka gnala, pustolovska in Nemcem ter državi v največjo sramoto!

Predsednik Loubet v Peterburgu.

Loubet je gost carja ruskega v Carskem selu. V torek se je vršil galadiner, katerega se je udeležilo 300 oseb. Car Nikolaj je napil Loubetu, spominjaje se svojega in caričinega bivanja na Francoskem, izrazil svoje veselje, da se mu more vnovič zahvaliti za prijetne dneve ter je nazdravil njemu, velikosti in blagostanju lepe, prijateljske in zavezne dežele Francoske. Orkester je zaigral »marseillaise«. Predsednik Loubet je odgovoril, da bije srce Rusije skladno s srcem Francije, ki je srečna nad to popolno harmonijo ter napil carju, carici, carici vdovi, vsej carski rodbini ter vsepuvanju in velikosti prijateljske Rusije, odkritosrčne in zveste zaveznice Francije. — Povsod sprejema narod z navdušenjem Francoze. V Kronstadtu je bil banket francoskih in ruskih mornarjev, ki so končno svoja pokrivala menjali. Ruski listi so prinesli pozdravne članke, v katerih naglašajo popolno soglasje in neomajnost francosko-ruske zveze.

Vojna v Južni Afriki.

Delegati Burov, katerih se je zbralo v Vereenigingu 160, so imeli v četrtek in petek dolga posvetovanja. Kaj se je sklenilo, še ni znano. Milner in Kitchener sta poslala mnogo brzojavk v London, a vsebina je tajna. Delarey in Steijn sta baje najtrmoglavejša, a sta izjavila, da se uklonita sklepu večine. »Daily Mail« sviri pred optimizmom, drugi listi pa trdijo, da se je doseglo med delegati Burov sporazumljenje ter da se začne končna mirovna pogajanja še ta teden. Buri so baje izvolili poseben odsek, ki pojde v Pretorijo, da dožene mir. — Chamberlain je imel te dni v Birminghamu govor ter dejal, da upa, da se vojna konča, a da sanguiničen ni. Večina Burov je za mir in red, vendar je možno, da bodo nespravljivi voditelji stavili nesprejemljive predloge, katere bo morala angleška vlada odkloniti. Sedanja angleška vlada je svoje nazore o bodoči vladi in ureditvi burskih dežel sporočila ter od njih ne odneha. Posameznosti pa se morejo še izpremeniti in dogovoriti. — Poroča se, da je Botha izjavil, da se morejo Buri vojskovati vsaj še 3 leta ter da je Delarey odločno proti miru.

Najnovejše politične vesti.

Nenemške pobotnice za diete poslancev je nakazala vlada plačilnemu uradu sprejemati in jih izplačevati. — Nagodbena pogajanja z Ogrsko so prišla v ugodnejši stadij. Danes se avstrijski ministri vrnejo na Dunaj ter se bodo pogajanja nadaljevala v ponedeljek v Budimpešti. — Novi španski poslanik na dunajskem dvoru Ramirez de Villa-Urrutia se preseli z junijem iz Bruslja na Dunaj. — Zaradi cerkvenih posesti v Kaliforniji hočeta ameriška in mehikanska vlada zaprositi mirovno sodišče v Haagu za razsodbo, kateri se podvržeta. — Ruski nemiri. Iz Moskve je premeščen neki polk v notrajne pokrajine, ker so častniki zamolčali, da so se delili po vojašnicah pozivi k upor. 18 častnikov so zaprli. — Med Čile in Argentinijo se je sklenila pogodba za medsebojno razoroževanje. — Stavka ljudskih učiteljev. Učiteljski shod, ki se je vršil o Binkoštih v Lvovu, je sklenil, začeti takoj z organizacijo za splošno stavko, ako gališki deželni zbor odkloni predlog za ureditev učiteljskega pravnega razmerja. Vrhutega se predloži cesarju spomenica o gmotni bedi gališkega ljudskošolskega učiteljstva. — Italijanski državni proračun izkazuje za leto 1901/02 celih 13 milijonov preostanka. — Avstrijska zunanja trgovina izkazuje za mesec april uvoz 151'4 milijona kron, izvoz 153'4 milijone kron. — Kuba je proglašena za republiko ter se je nedavno otvoril prvi parlament.

Dopisi.

Od Sv. Duha nad Krškim. V naši fari Sv. Duha je bilo minula leta

jako veliko vinskih tatvin. Sedaj pa se je ta vinska tatvina popolnoma uničila, in sicer na sledeči način. Pred tremi leti, oziroma dvema letoma je tukajšnji gosp. orožniški stražmojster Ivan Pušnik se poprijel dela, zasledovati vinske tate in je ta namen dobro izvršil. Pred dvema letoma je zasledil več tatic ptičkov ter jih na več let spravil v Gradiško se tkati učit. Pa vinske tatvine le ni bilo kraja. Minulo jesen so se tatvine ponovile v več krajih, kajti poglavar tatvin bil je vedno še doma brez skrbi ter je skoraj vsako vinsko klet odprl brez ključa. Končno je gosp. stražmojster še tega poglavarja tatov zasledil in ga spravil v Gradiško v jetniški kloster na štiri leta premošljevat, kako se ponoči vinske kleti odpirajo brez ključev. Drugi orožnik v Krškem je postajevodja gosp. Franc Marzeli. Ta gospod je gotovo eden najboljših zasledovalcev lovskih tatov. Od julija meseca 1901 do 1. januarja 1902 je zasledil 16 lovskih tatvin ter tudi konfisciral 16 lovskih pušk. Po letošnjem novem letu je že tudi gotovo več nego pet tatic ptičkov polovil ter jih spravil ob puške. Napravil je tukaj glede lovskih tatov tak lep mir, da bomo g. Marzelija gotovo mnogo let imeli v spominu.

V. Ž.

Izpred sodišča.

Deželnosodni svetnik Andolšek je predsedoval včeraj tudi sledeči obravnavi deželne sodnije:

Pri žagi. Na obtožni klopi sedi nekaj fantičev, jedna punica in mož ter žena. Med Gromovi in Toničevimi na Stari Vrhnikih tli namreč že dlje časa hudo sovraštvo. Sovraštvo med sosedji je znana prikazen na deželi in ve se, da je tako sovraštvo brez vzroka dostikrat tako globoko, da spravi kmete na kant in v nesrečo. 9. julija so se Gromovi stopili z Matvžem Toničem. Ta jih je oštel, jim povedal marsikako grenko in prišel končno metati kamenje nanje. Nakrat pa se je spodtaknil ter padel na nos in na desno stran obraza ob ostro skalo. Tako pravijo Gromovi. Druge priče pa pravijo, da so ga Gromovi sami pahnili ob tla in ga tepli. Iz te pravzaprav malenkostne stvarice je nastala velika reč. Pri raznih zaslišanjih se je namreč izkazalo, da govore neke priče zdaj tako in drugkrat drugače. Državni pravdnik je vsled tega dvignil proti nekaterim pričam tožbo radi krivega pričevanja in krive prisege. Poleg tega se je tudi izvedelo, da je Franca Grom ukradla svoje dni Marijani Eržen moderc. Ta Franca Grom je dobila tudi največ. Sedela boče namreč 3 mesece. Drugi njeni sorodniki pa po 6 do 4 tedne.

Pri okrajni sodnji se je vršilo včeraj nekaj obravnava izza časa zidarske stavke. Pri Bahovčevi stavbi poleg justične palače je namreč 2. t. m. delalo nekaj zidarjev. Prišli so pa štrajkujoči ter jih hoteli odgnati. Klicali so, kolikor se izve iz zaslišanja prič: Sramujte se! Nehajte! Sile ni rabil nihče. Ravno tako je bilo 3. t. m. Radi tega so bili toženi zidarji Miha Janežič, I. Pavšič in Franc Bricelj iz Bizovika, Josip Steinbauer iz Gradca in Alojz Pahor iz Renč pri Gorici. Zadnji je bil itak že prejo obsojen na 24 ur zapora ter odgnan iz Ljubljane. Sedaj so se imeli zopet zagovarjati radi prestopka po § 3. koalicijskega zakona. Priči sta bili dve zaslišani. Ker nista mogli ničesar obtežilnega izpovedati in niti reči, da so toženi sploh koga odganjali od dela, je bila sodba tudi mila. Bricej in Janežič sta dobila po 3 dni zapora, Pavšič in Steinbauer po 48 ur, Pahor pa 8 dni. Vsi obsojenci so naznanili ničnostno pritožbo.

Popoldne je bila obravnava proti dvema drugima zidarjema, ki sta bila pa popolnoma oproščena. Vičič še ni bil sojen.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. maja.

Osebnosti. Poštna kontrolorja v Trstu, gg. Josef Dovgan in Jakob Hočevnar, sta imenovana za višja poštna kontrolorja.

„Župan od muh“. Iz Ribnice se nam poroča o slučaju, ki je, ako je resničen, naravnost nezaslišen škandal. Tiče se ribniškega župana. Ta človek je po milosti kaplana Brešarja postal župan, dasi je za to popolnoma nesposoben. Mož pa ni samo neveden, ampak tudi oblasten, kakor kak turški paša. Svoj čas se je predrznil brez vzroka aretovati nekoga ribniškega gospoda in ga čez noč pridržati v zaporu. Iz tiste afeje je še poceni izšel. Sedaj pa je zopet nekaj podobnega uprizoril. Trški revež ribniški, Jože Vesel, je prišel do spoznanja, da je rib-

niški župan »župan od muh«, katerega mnenja je sicer še obilo Ribničanov. Jože Vesel je pa to svoje mnenje tudi izrazil. Ko je župan za to krvavo žaljenje izvedel, je upeljal sumarično postopanje. Ni šel tožiti k sodišču, ampak citiral je Jožeta Vesela v občinsko pisarno ter ga tam svojeoblastno, posvetovaje se z dvema svetovalcema, obsodil, in sicer kar na pet dni zapora. Župan seveda nima nobene pravice soditi o takih rečeh. Če se je čutil žaljenega na časti, bi bil moral tožiti pri sodnji. Ribniški župan pa je sam sodil tistega, ki je njega razžalil. Prisvojil si je oblast, katere nima, a da se tak obskuren kmetijski župan predrzne, posegati v delokrog sodišč, to pač presega vse meje. Najlepše pa je še to, da je Joža Vesel tistih pet dni zapora v resnici moral presedeti. Celih pet dni za besede, za katere bi bil pri rednem sodišču obsojen kvečjemu na 24 ur, če bi bil sploh obsojen! Ako bi bil Jože Vesel dal ribniškemu županu par zaušnic, bi ga bil župan najbrž obsodil na vešala. V Ribnici so sicer svoj čas coprnce požigali in sedaj preganjajo liberalce, kolikor morejo, ali tako daleč menda še nismo, da bi smel tak človek, kakor je ribniški župan, teptati vse zakone. Pozivljamo c. kr. državno pravdnništvo, da opozori ribniškega župana na §§ 93., 101. in 331. kazenskega zakona, glasom katerih je županovo postopanje z Jožetom Veselom hudodelstvo in da ribniškemu županu na pristojnem mestu pojasni, kaj je justica.

— Tržaški „Piccolo“ in vlada.

Iz Trsta se nam piše: V taboru lahonske stranke se gode največji škandali, o katerih pa slovensko občinstvo le malo izve ali pa celo nič. »Lloydov« škandal bi zaslužil, da se temeljito pojasni, takisto najnovejši škandal z blaznico (Opomba ured.: Prosimo!), saj to zadeva tudi nas Slovence. »Sole« je znesel v javnost obilo pikantnega gradiva, a samo »Slovenski Narod« je to zabeležil, dočim drugi listi ali molče ali pa se zadovoljujejo z rahlimi namigavanji. »Sole« je tudi razkril zvezo med vlado in tržaškim »Piccolom«. Že dober teden sem oznanja »Sole«, da iredentovski, Slovencem skrajno sovražni »Piccolo«, dobiva od vlade na leto 18.000 kron podpore. Ta avstrijski, državni sovražni list deluje torej na državne stroške proti Avstriji in proti Slovencem? »Piccolo« ignorira vsa ta očitanja dosledno. Ne besedice ne odgovori, tožiti se pa tudi ne upa. Ta molk in ta strah pred sodnijo pač opravičuje domnevanje, da govori »Sole« resnico, da dobiva »Piccolo«, ta protiaustrijski list, res državno subvencijo letnih 18.000 kron.

— Disciplinarni slučaj dr. Hudnika pred kasacijskim dvorom.

O tej zadevi poročali smo pretekli torek in omenili, da pri razpravi ni igral posebno srečne vloge nekdanji pristaš »ljublanskega« lista, ki je sam odvetnik itd. Ker čujemo, da občinstvo vsled te notice sumi razne neprizadete odvetnike, pojasnimo resnici na ljubo, da se nanaša dotična opazka na tukajšnjega odvetnika dr. Fr—na, ki je svoj čas bil tudi načelnik »Slovenskega lista«.

— Predsedstvo deželnega in gospejinega pomočnega društva „Rdečega križa“ za Kranjsko

je povodom 60letnega rojstnega dneva nadvojvode Ludovika Viktorja, pokroviteljevega namestnika »Rdečega križa« v Avstro-Ogrski, izrazilo Njega visokosti svoje najudanejšje častitke. Od najvišjega dvornega urada Nj. visokosti je došel predsedstvu naslednji odgovor: Njega cesarska visokost se najbolje zahvaljuje za prijazne častitke.

— Odobrene šolske knjige.

Naučno ministrstvo je odobrilo Antona Črničeva »Računico za obče ljudske šole« in dr. I. Šketa »Slovensko čitanko za 2. razred srednjih šol«.

— Deklamatorno zabavo

na korist hrvatskim siromašnim vseučilišniškom priredi hrvatska gledališka igralka in deklamovalka gospa Matilda Teodorović v ponedeljek, dne 26. maja t. l. ob 8. zvečer v areni »Narodnega doma«. Gospa Teodorović je odlična hrvatska umetnica, ki je bila angaževana tudi na kraljevem gledališču v Belemgradu kot tragedinja.

— **Štrajk v Ljubljani** je pravzaprav končan. Zidarji delajo in tudi večina tesarjev dela pod starimi pogoji. Le pri stavbeni družbi stavkajo še tesarji, dočim so mizarji te trdke danes večinoma vstopili v službo, kakor se čuje vsled obljube, da se jim poboljša tekom meseca dni plača. Kar je bilo delavcev odpuščenih, se ne sprejmejo nazaj. Nekaj jih je že šlo iz Ljubljane. Mathianovi mizarji štrajkajo še, a brez upanja na uspeh. Podjetniki so odklonili intervencijo obrtnega nadzornika.

— **Stavbeni razpis za mostne tehnice.** Tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici se poroča, da se bo ponudbenim potom oddala stavba jedne ali več mostnih tehnic v okrožju c. kr. ravnateljstva državnih železnic v Beljaku. Tehnice morajo biti 8 m dolge in imeti 30.000 kg nosilnosti ter se morajo zgovoriti v 8 tednih od dneva naročitve. Z 1 K kolekovane ponudbe je vpslati do 31. maja t. l. c. kr. ravnateljstvu državnih železnic v Beljaku. Varščina znaša 5%, ponujene svote. Občni in posebni pogoji se dobe pri omenjenem ravnateljstvu.

— **Nov slovenski list v Ameriki.** Ameriški Slovenci vzdržujejo sedaj že pet slovenskih časopisov in med njimi nekaj prav dobrih. Sedaj so dobili šesti list in to ilustrirani humoristični list »Moskito«, ki izhaja v Clevelandu (Ohio) vsak četrtek ter stana za celo leto v Ameriki poldrugi dolar, v Evropo pošiljan pa dva dolarja. Prva nam došla številka dela jako dober utis.

— **Iz Grosuplja** se nam piše: Dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer na izbi se je obesil Marka Padar, berač 70 let star na Perovu h. št. 5. Kak je vzrok, se ne ve.

— **Za prizadete na Martinique** je sklenil mestni svet tržaški darovati 1000 K.

— **Štrajk kamnosekov.** V Trstu je ustavilo delo okoli 350 kamnoseških pomočnikov.

— **Pobegnil je** danes dopoldne od dela v Dalmatinovih ulicah prisiljenec Rajmund Buchhalter.

— **Tatvina.** Hišni oskrbnici Jeri Kneponi na Resljevi cesti št. 15 je ukradena več obleke, perila in 3 pare čevljev. Sumljiv je neki fant, ki je v hiši beračil.

— **Izgubljene in najdene reči.** Na poti od južnega kolodvora do tobačne tovarne je bil zgubljen rujav zimski suknjič. — V Knafovih ulicah je našel neki gimnazijec zlat ščipalnik.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 4. do 10. aprila 1902. Število novorojencev 23 (=34,15%), mrtvorojenci 3, umrlih 20 (=29,70%), mej njimi jih je umrlo za jetiko 7, za vnetjem sopilnih organov 4, za različnimi boleznimi 9. Mej njimi so bili tuji 3 (=15%), iz zavodov 11 (=55%). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 5, za škarkarico 1, za dušljivim kašljem 1, za vratico 1 oseba.

— **Najnovejše novice.** Družinska drama. Graščak Fr. vitez Stanek v Wiczenki v Galiciji je ustrelil svoja dva sina, hčer in ženo, končno pa še samega sebe. Stanek je bil na glasu milijonarja, a kakor je v ostavivšem pismu povedal, bil je pri neki veliki kupčiji tako nesrečen, da se je bal revščine, česar pa ni hotel privoščiti svoji družini. — Vohunstva obtožena Zaleski in Schuster sta bila predvčerajšnjem v Przemyslu obsojena, in sicer prvi na 4½, drugi pa na 2½ let ječe. — Avstrijsko-ruska banka se snuje v Peterburgu, ki bo skrbela za pospeševanje in razširjenje trgovskega prometa med Avstrijo in Rusijo. — Nov Slovanom prijazen list. V Londonu je začel izhajati v angleškem in francoskem jeziku pisani list »Eastern European Review« (vzhodno-evropejska revija), ki se hoče največ baviti z zadevami malih slovanskih narodov. List izdaja George Cecil in E. Lazarović. — Kitajski vstaši so zasedli novo grajeno železnico Hankan-Peking ter jo na mnogih mestih razdrli. Tudi železniški most so porušili. Belgijski inženjerji so zbežali. — Ogrska delegacija je sprejela okupacijski kredit.

— **František Ekert,** župnik pri D. M. Snežni v Pragi, češki pisatelj cerkvenih zgodovinskih spisov in cerkvene umetnosti, je umrl v torek 20. t. m. Govoril je prav gladko slovenski ter tudi često pisal o Slovencih, katere je iskreno ljubil.

— **J. V. Jahn.** V Pragi je umrl na binkoštno nedeljo J. V. Jahn, ravnatelj ženske gimnazije in šolski svetnik. Rojen

1838. l. v Pardubicah je študiral v Pragi na tehniki, l. 1874. in 1875. je bil deželni, 1884. državni poslanec, 1890. je bil ud avstrijske delegacije. Napisal je mnogo beletrističnih in strokovnih spisov kakor tudi obsežni živopis dr. Fr. Lav. Riegara.

— **Hrvatske novice.** Uredništvo »Vienca« sta prevzela dr. St. Bosanac in dr. Milan Senoa. — Za ljudske knjižnice je daroval doktor Stefan Ortner čisti dobiček svojega, v tisku izišlega govora o priliki Gajeve slavnosti. — Gjurjo Kuten, eden najzaslužnejših hrvatskih učiteljev, je v petek umrl. — Ljudska veselica. 1. junija priredel hrvatski visokošolci ljudsko veselico, katere dobiček je namenjen podpornemu društvu visokošolcev. — Narčta za vodometa. V prodajalni Rb. Auerja sta razstavljena načrta dveh vodometov Ant. Posilovića, ki ju predloži občinskemu svetu; stala bi na Zrinskem in Preradovičevem trgu. — V Zagrebu imajo razstavo pohištva, ki je bilo večinoma narejeno v Zagrebu.

— **Odkrijte spominske plošče Ferdi Livadiću.** Na binkoštni ponedeljek so odkrili v Samoboru spominsko ploščo prvemu hrvaškemu glasbeniku Ferdi Livadiću. Ploščo z reliefom glave umetnika je izdelal hrvaški kipar Rudolf Valdec. Slavnosti se je udeležilo društvo hrvaških književnikov in mnogo pevskih društev.

— **Obramba prof. Ehrhardta.** Vse klerikalno pritlikavstvo s šepastim »Slovencem« vkup je strastno napadalo katoliškega učenjaka radi njegove veleučene knjige »Katolicizem in XX. stoletje«. V teh dnevih izide Ehrhardtova obramba, naslovljena »Liberalni katolicizem? Besele o mojem kritikom«. Za predgovorom sledi dopis vojaškega škofa dr. Kolomana Bělopotockega, ki podpira Ehrhardtove težnje in misli, naj se namreč katolicizem prilagodi iznajdbam modernega znanstva. S svojimi kritiki polemizira dr. Ehrhardt v treh oddelkih knjige. Slednjič še enkrat povzame glavne točke ter pravi, da se ne da odvrniti od svojega prepričanja in da bo še v naprej deloval za edino možni, mirno naprednjaški katolicizem.

— **O nadporočniku Mattasich-Keglevichu** priobčuje neki budimpeštanski list pismo, ki ga je pisal neki vplivni osebi ter se glasi: »Za božjo voljo, storite kaj za mojo zadevo! Jaz sem nedolžen, trpim po nedolžnem ter že skoraj blaznim, ker ne morem ničesar storiti, da bi dokazal svojo nedolžnost. Tudi sem zelo bolan. Mislim, da ne bodem dalje prenašal muk, in vendar si prizadevam, da bi ostal močan, da bi se mogel opravičiti. Pomirja me le to, da nisem pozabljen, in da se nekateri brigajo za-me. Še enkrat Vas prosim, storite nekaj za-me, da se ne ugonobim!«

— **Kraljica Natalija in srbska sinoda.** Iz Belgrada javljajo, da je bila pred kratkim seja pod predsedništvom metropolita Inocenta, ki se je bavila izključno le s prestopom bivše kraljice h katoliški veri. Sinoda je sklenila, da izbrise Natalijo iz zlate cerkvene knjige, kar se je tudi takoj zgodilo.

— **Žganje — kozaško plačilo.** General Bibikov se je zahvalil 10. konjeniški diviziji v Harkovu za odločni nastop proti demonstrantom — dijakom in delavcem — ter v plačilo ukazal, naj se da vsakemu »vrlemu kozaku« pol steklenice žganja. Kozaki bodo po tej navdušenosti bili s knutami in nagajkami ter gazili s konji po ruskem narodu, saj dobe potem morda celo steklenico žganja! Iz ječe Butirki v Moskvi so poslali te dni zopet 95 dijakov v Sibirijo.

— **Atentat z ljubimskim pismom.** Atentat na kraljico Alfonso XIII. španskega je gola sleparija. »Zločinec« ni imel pri sebi nobenega morilnega orožja ter torej ni streljal, nego se kraljicu samo ponižno — odkril. A pri tem je dvignil klobuk previsoko, zato so mislili, da hoče streljati. Vendar pa je imel pri sebi nekaj sumljivega, kar kaže, da revež ni zdrave pameti, — namreč ljubimsko pismo na infantinjo Marijo Terezijo!

— **Darovi cesarja Viljema.** V zadnjem času se je lotila nemškega cesarja neka manija za kipe. Sultanu je podaril vodnjak, Rimu kip Goetheja in sedaj Zjedinjenim državam ameriškim — kip Friderika Velikega, ki naj bi stal v Washingtonu. Predsednik Roosevelt je ta dar hvaležno sprejel.

— **Vulkansko delovanje na otoku Martinique.** Pretečeni terek se je nenadoma zopet vsul nad mestom Fort de France zelo močan pepelnat dež. Prikazen je spremljal bliskanje in gromenje. Prebivalstvo je bilo grozno zbegano. 20 tisoč ljudi je begalo po ulicah, molilo in upilo. Istočasno so se vlile iz Mont Pelée velike množine lave v morje, tako, da je začelo isto vreti ter so parniki hitro zbežali iz pristanišča. Strašna povoden je porušila del mesta Le Carbet.

— **Roparji na otoku Martinique.** V St. Pierre, porušnem in požganem mestu, so prijeli 50 roparjev, ki se plenili, ter jih obsodili v ječo za pet let.

— **Pivovari na Češkem.** V upravnem letu 1900/01. je bilo na Češkem 649 pivovar, izmed katerih 436 ali 57% majhnih, t. j. takih, ki izdelujejo na leto manj nego 10.000 hl piva, in 213 velikih, ki izdelujejo več. Iz celotne produkcije izdelujejo majhni pivovari 9.438.000 hl piva (15%), veliki pa 85%. Največ piva se skuha v meščanski pivovarni v Plznu, in sicer 666.226 hl, v delniškem pivovaru v Plznu 226.323 hl, v združenem pivovaru v Plznu 154.467 hl, v Protivínu 143.566. Na enega prebivalca na Češkem pripada 145 l piva na leto iz vsega, kar se ga na Češkem pridela.

— **Stomilijonska sleparija v Parizu.** Nezaslišana sleparska aféra dame Humbert narašča z vsakim dnem, vedno nova odkritja se nudijo preiskavi. Nedavno so vlomili ponoči tatje v grad sleparke ter odnesli razne spise in nekatere dragocene podobe. Vse druge dragocenosti pa so pustili nedotaknene. Vsled tega se sumi, pa je sleparska družba še najbrže v Parizu skrita ter si je hotela prilastiti predvsem dokumente, ki bi ji bili pri procesu usodni. Tudi je dognano, da je imela Humbert sokrivce med državnimi funkcionarji, ker le na ta način je bilo mogoče, da je spravila dve svoji upnici, katerim ni mogla visokih dolgov poravnati, v blaznico.

— **Afera Humbert.** Kakor javljajo iz Pariza, se je odpeljala gospa Humbert s svojo rodbino bržčas z ladjo v Argentino; med Francosko in Argentino namreč ne obstoja pogodba, po kateri bi morali izročati druga drugi zločince. Preiskave se seveda nadaljujejo. Radi falimenta zavarovalnice, katero sta ustanočila brata gospe Humbert le zato, da sta ji pridobila zopet denarja, je uničenih 12 manjših kapitalistov. Malo prej, predno je izginila gospa Humbert, je dala zapreti neko svojo upnico, ker ji je bila preveč nadležna. Pozneje je zahtevala gospa Humbert, naj izroči upetnico njej, kar je sodišče tudi storilo, in sleparja je spravila svojo upnico v blaznico, iz katere so jo šele pred kratkim izpustili.

— **Še ena sleparka.** V Lvovu je živela žena profesorja pl. Puzyne jako potratno ter je bila zlasti v prodajalnah zlatarjev dobra znanka. Jemala je seveda vse na upanje. Pred kratkim jo je zalotil slučajno neki zlatar, ko je zastavila ravno kar pri njem kupivše, oziroma na upanje vzete dragocenosti. Tako so prišli na sled še drugim sleparijam. Sprog g. Puzyne je moral prodati svoje posestvo v Galiciji, da je plačal dolgove 200.000 K, ker bi bili sicer ženo zaprli; a vse to ni zadostovalo. Gospa Puzyne je ponarejala menice, ter jih podpisavala z imenom svojega moža. Vrednost teh menic znaša 1.200.000 kron. Še prav pred kratkim je vzela sleparka tudi iz hranilnice 9600 K, a pozneje se je pokazalo, da je bilo vloženih le 60 K. Puzyne je pristavila prvo in zadnjo številko. Premetena sleparka je pobegnila bržčas v Rusijo. Njen soprog, vseučilišni profesor matematike, je izjavil v listu »Gazeta Lwowska«, da on ni podpisal menic in jih zato tudi ne bo plačal. Upniki so bajé kar oblegali profesorjevo stanovanje.

— **Strašna nesreča.** V Speyerju sta se peljala nedavno ženin in nevesta s šestimi gosti preko železniškega tira; v istem trenutku se je pripeljal osebni vlak in je zgrabil voz. Štiri osebe so bile takoj mrtve, ena je ponoči umrla, ženin je ranjen na nogi, nevesta je pa zblaznela od strahu.

— **Medved osvoboditelj.** V občini Schremzu na Spodnjem Avstrijskem so obsodili medvedarja Ferdinanda Burkhardta v zapor na 24 ur, ker ni plačal dovoljenja, da sme po občini uprizarjati z medvedom svoje »kunšte«. A ker niso znali, kaj med tem početi z medvedom, ki se je brez svojega gospodarja jako zlovoljno vedel, so morali takoj izpustiti medvedarja.

Društva.

— **Šmarsko rogaško učiteljsko društvo** priredi prvo svojo hospitacijo ob priliki zborovanja dne 5. junija v Zibiki. Začetek točno ob devetih. P. n. tovariši in tovarišice zglasijo se naj vsi dva dni poprej pri tovarišu Brinarju, nadučitelju v Zibiki, pošta Pristava.

Književnost.

— **„Popotnik“.** Štev. 5 ima tole vsebino: 1. H. Schreiner: Analiza duševnega obzorja otroškega in dušeslovni proces učenja. 2. M. Heric: Kako je učitelj delovati, da se otroci tudi zunaj šole lepo in dostojno vedejo. 3. Dr. Jos. Tomišek: »O pouku slovenskega jezika«. 4. Dr. Fr. Ilešič: Opombe o publikacijah »Slovenske Matice« za l. 1901. 5. Ivan Ivanović: Šolstvo v tujini. 6. Književno poročilo. 7. Razgled. Listek 158. — Pedagoški paberki 159. — Kronika.

— **Narodnogospodarski Vestnik** ima v št. 2. naslednjo vsebino: 1.) Ljubljansko barje in njega osuševanje. 2.) Trgovina. Spisal A. L. 3.) Kranjske deželne finance. 4.) Kapital in obresti. Spisal V. Kukovec. 5.) Raznoterosti. 6.) Izpre-

membe v trgovinskih in združnih registriranih na Kranjskem. 7.) Tržno poročilo in tržne cene. 8.) Oglasi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 22. maja. V današnji seji poslanske zbornice se nadaljuje razprava o proračunu justičnega ministrstva. Doslej je govorilo šest poslancev, med njimi dr. Dvořák, ki je dejal, da justični minister baron Spens ne spada na ministrsko klop, nego na zatožno klop, in očital ministru, da je udomačil kabinetno justico. Seja bo trajala še do pozne noči.

Dunaj 22. maja. Zdravje justičnega ministra Spensa je prav neugodno. Danes je po tritedenski odsotnosti prišel dr. Ferjančič popolnoma ozdravljen v zbornico. Poslanec Plantan bo še danes govoril k justičnemu etatu; besedo dobi, ker mu je neki češki poslanec prepustil svoje mesto.

Dunaj 22. maja. V raznih tukajšnjih in inozemskih listih je krožila vest, da se snuje češko-nemška parlamentarna koalicijska. Dr. Kramář, ki je bil imenovan kot organizator te koalicije, razglša sedaj, da taka koalicijska dotlej ni mogoča, dokler se jezikovno vprašanje vsaj deloma ne reši. Tudi se je raznesla vest, da se snuje koalicijska krščanskih socialistov, nemških klerikalcev, veleposelnikov in Poljakov, ki naj odobri pogodbo z Ogrsko. Taka koalicijska je blaznost, ker proti obstrukciji Čehov in nemških nacionalcev se sploh ne da v parlamentu nobena reč dognati. Vzlic očitni nemožnosti tega projekta, ga Kathrein in Stürgkh še posebe dementirata.

Dunaj 22. maja. V pogovoru z nekim dunajskim politikom je srbski kralj Aleksander vse govornice glede določitve kakega prestolonaslednika označil kot popolnoma neosnovane. Kralj še ni izgubil upanja, da dobi sina, a če bi se še čez leta izkazalo, da ga ne dobí, bi šele potem adoptiral kako dete, na noben način pa ne odraslega moža.

Lvov 22. maja. Poljski državni poslanec Byk je te dni prodal svoj pašnik v Zupanjah židu, ki v tisti vasi žganje toči, dasi mu je občina ponujala isto kupnino. Vsled tega je prišlo do velikanskih izgrediv. Hiša žida kupca je bila demolirana. Mnogo oseb je bilo aretiranih.

Budimpešta 22. maja. Avstrijski in ogrski resortni ministri so imeli danes daljša meritorna posvetovanja z stran nagodbe. V isti stvari sta konferirala tudi Széll in Körber. Avstrijski ministri se vrnejo še nočjo na Dunaj.

Poznanj 22. maja. Iz Varšave se poroča, da je bil načelnik političnega oddelka varšavske gubernije, Černoj, na cesti napaden in ustreljen. Napačalca sta zbežala.

London 22. maja. Listi konstatujejo, da so skoro vsi člani ministrstva odsotni iz Londona in sklepajo iz tega, da se v Vereeningu med Angleži in Buri še toliko ni doseglo, da bi bil ministrski svet sploh v položaju, se baviti z burskimi pogoji.

Narodno gospodarstvo.

— **Konjerejska darila za kobile in žrebce na Kranjskem.** Na Kranjskem se bodo leta 1902. delila državna darila za konjsko rejo: a) za kobile z žrebetom, ki še sesa ali je že odstavljeno; b) za mlade zaskočene kobile in c) za žrebce v naslednjih sedmih konkurenčnih postajah: dne 11. avgusta t. l. ob 9. uri dopoldne na Vrhniki za mesto Ljubljano in za okrajna glavarstva Ljubljanska okolica, Logatec in Postojna; dne 12. avgusta t. l. ob 9. uri dopoldne v Kamniku, dne 13. avgusta t. l. ob 9. uri dopoldne v Kranju, dne 2. septembra t. l. ob 9. uri dopoldne v Lescah, za konje noriškega plemena za okrajna glavarstva Kamnik, Kranj, Radovljica; dne 14. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne v Ribnici za okrajno glavarstvo Kočevje; dne 16. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne v Trebnjem za okrajno glavarstvo Rudolfovo in Litija; dne 20. avgusta t. l. ob 9. uri dopoldne v Št. Jerneju za okrajno glavarstvo Krško in Črnomelj.

Poziv.

Podpisani odbor prosi vse P. T. dame in gospode, (stanujoče bodisi v Ljubljani ali kronovini kranjski sploh), ki se zanimajo za

varstvo živalij

(varstvo ptičev v najširših mejah seveda tudi privzeto), da pridejo v četrtek, dne 22. majnika, točno ob 8. uri zvečer v stekleni salon »Hôtela pri Maliču« (Schellenburgove ulice) na pomenek v zavodu vstanovitve društva za varstvo živalij na Kranjskem.

V Ljubljani, dne 16. aprila 1901.

Priljubljeni odbor.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 22. maja 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.70
Skupni državni dolg v srebru	101.60
Avstrijska zlata renta	120.80
Avstrijska krona renta 4%	99.80
Ogrska zlata renta 4%	120.75
Ogrska krona renta 4%	99.80
Avstro-ogrski bančni delnice	1598.00
Kreditne delnice	684.75
London vista	240.32 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.27 1/2
20 mark	23.47
20 frankov	19.08
Italijanski bankovci	93.45
C. kr. cekini	11.33

Žitne cene v Budimpešti

dne 22. maja 1902.

Termin.

Pšenica za maj	za 50 kg	K	8.69
" " oktober	"	"	7.80
Rž " " oktober	"	"	6.88
Koruza " maj	"	"	5.11
" " julij	"	"	5.18
" " avgust	"	"	5.25
Oves " " oktober	"	"	5.78

Efektiv.

Nespremenjeno. Koruza se vsled velikega izvoza in malega dovoza draži. Vreme je postalo za rast ugodnejše.

Proti zobobolu in gnilobi zob

izborno deluje dobro znano

antiseptična

Melonsine ustna in zobna voda

katera utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodnom 1 K.

Razpošilja se vsak dan z obratno pošto ne manj kot 2 steklenici.

Edina zaloga.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinalnih vin, specijalit, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d. (519-12)

Deželna lekarna Milana Leustek-a

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožetovega jubil. mostu.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 17. maja: Anton Riedl, prisiljenec, 56 let, Poljanski nasip št. 56, ostarelost. — Ivan Smukavec, duhovnik, 32 let, Zaloška cesta št. 11, jetika. — Alojzij Šventner, železn. paznik, 34 let, Holzapfova cesta št. 7, naduha.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806.2 m. Srednji vršni tlak 786.0 mm.

Maj	Čas opažanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padečina v 24 urah
21.	9. zvečer	737.0	8.9	sl. jug	del. oblak.	
22.	7. zjutraj	733.4	8.4	sl. vzjvzh.	del. oblak.	
"	2. popold.	736.8	17.7	sl. jug	del. oblak.	0.2 mm.

Srednja večerajšnja temperatura 9.5°, normalo: 14.8°.

Zahvala.

Povodom mačne bolezn, kakor preane smrti najine nepozabne soproge, oziroma matere, gospe

Ivane Majdič

prejela sva mnogobrojne dokaze prijateljskega sočutstva.

Najiskreneje zahvaljujemo se vsem, koji so blagopokojno tekom dolgotrajne bolezni posetili in tolažili, osobito dragim znankam in sosedam, koje so z uzorno požrtvovalnostjo pogostoma bolnici stregle in slednjič lajšale zadnje trenutke.

Prisrčna zahvala vsem, koji so nama ob smrti osebo ali pismeno izrazili svoje sožalje, vsem darovalcem premožnih krasnih vencev, kakor onim, koji so tem povodom večje zneske v blagi namen naklonili. Istotako zahvaljujemo se vsem dragim sorodnikom, sosedom, gospodom uradnikom, zunanjim znancem, osobito Vam okoličanom, koji ste v toli velikem številu prihitali, za zadnje spremstvo umrle.

Posebno iskrena zahvala slav. pevskemu zboru tukajšnje narodne čitalnice za gniljive žalostinke ob hiši žalosti, kakor ob grobu pokojnice.

Vsem Vam Bog plati!

Kranj, dne 21. majnika 1902.

(1192) Ivan in Janko Majdič.

Solicitatorja

(1164-4)

vsprejemem najpozneje s 1. junijem t. l.

Notar Hudovernik v Kostanjevici.

Komptoirist

nemškega in slovenskega jezika vešč, se takoj sprejme. Pisarji s strojem imajo prednost.

Ponudbe pod: „Z. 100 poste restante Ljubljana“.

(1187-1)

Motori na veter

ki se sami regulirajo po smeri in moči vetra ter so varni pred viharjem, popolnoma iz jekla in železa, imajo za 30% večji uspeh kakor drugi dosedanj sistemi. Za samodelavno vzdigovanje vode, s katerim niso spojeni nikakršni stroški, za občine, posestva, tovarne itd., kjer je malo vode, kakor tudi za gonitev mlinov za debelo in fino moko gradi b (1088-3)

Ant. Kunz

c. kr. dvorni zalagatelj

Moravske Granice (Mährisch-Weiskirchen).

„Triumph“ štedilna ognjišča

za domačije, ekonomije, restavracije, zavode itd. Priznana izboren fabrikat. Jako veliko se prističi na kurjavi. (780-15)

Dobiva se v vsaki večji železninski trgovini.

Tovarna štedilnih ognjišč „Triumph“

S. Goldschmidt & sin

Wels na Gorenje Avstrijskem.

Prodajalka

stara 18 let, zmožna slovenskega in nemškega jezika, z večletnimi spričevali, želi službo premeniti. (1179-2)

Ponudbe se prosi pod: „L. S. 18“, poste restante Ljubljana.

Komí

za zalogo barv in barvnih potrebščin, zmožen obeh deželnih jezikov, se sprejme pri

Adolfu Hauptmann-u 1181-2

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

V kavarni „EUROPA“

se dobi vsak dan sveži

sladoled in ledeno kavo.

Ravno tam se tudi oddajo sledeče novine: »Deutsche Zeitung«, »Wiener Zeitung«, »Wiener Allgemeine Zeitung«, »Reichspost«, »Südsteirische Presse«, »Agramer Tagblatt«, »Figaro«, »Bombe«, »Pschütt«, »Wiener Caricatur«, »Über Land und Meer«, »Chronique Amüsante«, »Simplicissimus«. (1163-2)

Novosti

konfekciji za dame

priporočata 5 (1054-3)

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice št. 9.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Pristni kranjski

laneno oljnati firnež

prodaja

(1140-3)

Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Ilustrovani ceniki so franko na razpolago.

Št. 9187.

Razglas.

(1174)

Konec meseca junija t. l. potečejo lovske najemne pogodbe glede občinskih lovov

v občinah Lož, Bloke in Žilče.

Imenovani lovi se bodo tedaj dali letos za 5 let, t. j. za čas od dne 1. julija 1902 do dne 30. junija 1907, vnovič v zakup, in bodo dotične javne dražbe za lova občin Lož in Bloke povrsti

dne 10. junija t. l.

t. j. na uradni dan ob 2. uri popoldne v mestni občinski pisarni v Ložu, in za lov občine Žilče

dne 10. junija t. l.

t. j. na uradni dan ob 8. uri dopoldne v občinski pisarni v Cerknici.

Dražbeni in zakupni pogoji so v uradnih urah pri tem uradu na vpogled.

C. kr. okrajno glavarstvo v Logatcu

dne 14. maja 1902.

Velika zaloga

(114-38)

Styria, franco-
skih Peugeot,
Stefanie-koles

pristnih Jos. Reithoffer sinov

Pneumatik

katero nudim po isti ceni, kakor tovarna.

Pristne švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, verižice, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck).

Najboljši šivalni stroji.

Najnižje cene in jamstvo!

Z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden

urar in trgovec, na Mestnem trgu št. 25, nasproti rotovža.

Lepa meblovana soba

(1881)

se odda takoj stalnemu gospodu.

Vprašati v upravnistvu »Slov. Nar.«

Svarilo.

Podpisana svarim vsakogar, naj poslastniku Antonu Mavcu iz Ljubljane, Krakovo, Rečne ulice št. 3, ničesar ne poskuje, ne kreditira in ne kupuje od njega ničesar, ker se proti njemu vrše poizvedbe radi postavitve pod skrbstvo. Zaznamodba je tudi pri njegovih zemljiših uvedba teh poizvedovanj.

V Ljubljani, dne 21. maja 1902.

(1188) Marjeta Mavc.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7 uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzeň, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3 uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzeň, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (direktni vozovi I. in II. razreda). — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj osebni vlak v Rudolfovo, Straže-Toplce, Kočevje. Ob 1. uri 5 m popoldne osebni vlak v Rudolfovo, Straže-Toplce, Kočevje. Ob 7. uri 8 m zvečer osebni vlak v Rudolfovo, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, (direktni vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Linc, Steyr, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak z Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzeň, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 4 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomost, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal v Inomost, čez Klein-Reifling v Steyra, Linc, Budejovice, Plzeň, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prago, Lipskega. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj osebni vlak iz Rudolfova v Kočevje, ob 2. uri 32 m popoldne osebni vlak iz Straže-Toplce, Rudolfova, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer osebni vlak iz Straže-Toplce, Rudolfova, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Špecijalitete

fine kave, novo dobavljene

priporočata (415-78)

Edmund Kavčič

Prešernove ulice, Ljubljana.

Poštne pošiljave 5 kil franko.

Staroslavno žvepleno kopališče

na Hrvatskem

Varaždinske toplice

ob zagorski železnici (Zagreb-Čakovce).

Železnika postaja — pošta in brzojav.

Analiza po dvornem svētniku profesorju dr. Ludwigu I. 1894. 58° C vroč vrelce, žvepleno mahovje, nedosegljivo v svojem delovanju pri mišični skrnini in kostenini v členkih, boleznih v zgibih in otrpenju po vnetici in zlomljenju kosti, protinu, živčnih boleznih, boleznih v kolki itd., ženskih boleznih, poltnih in tajnih boleznih, kroničnih boleznih obistij, mehurnem kataru, škrofeljnih, angeliški boleznih, kovnih diskrazijah, n. pr. zastrupljenju po živem srebru ali svinco itd.

Pitno zdravljenje pri boleznih v žrelu, na jabolku, prsih, jetrih, v želodcu in v črevih, pri zlati žili itd. itd.

Elektrika. — Masaža.

Zdravilišče z vsem komfortom, vodovod iz gorskih vrelcev, zdravljenje z mrzlo vodo z douche — in po Kneippu, celo leto odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Prekrasen velik park, lepi nasadi, lepi izleti. Stalna zdravniška godba, katero oskrbujejo člani orkestra zagreboške kr. opere. Plesne zabave, koncerti itd.

Na postaji Varaždinske toplice pričakuje sleherni dan omnibusov. Tudi so na razpolago posebni vozovi in se je zaradi istih prej obrniti na oskrbnitvo kopališča.

Zdravniška pojasnila daje kopališki zdravnik doktor A. Longhino. — Prospekte in brošure razpošilja zastoj in poštne prosto (797-6) oskrbnitvo kopališča.